

2018 – MAREA UNIRE și TRIBUNISMUL (XXV):

Nu vă nemțiți; nu vă rusiți, nu vă unguriți nici voi;
rămâneți credincioși numelui și limbei voastre! Egalitatea civilă... religioasă?

la judecată, fiecare națiune își face dreptate sieși

**fiecare își caută
numai fericirea și cultura sa**

2/14 Mai **BLAJ** 1848 3/15 Mai

**Egalitatea civilă?
biserica unită
din Boian acoperită
cu coceni de porumb,
și altarul îngropat
în zăpadă?
egalitate religioasă?**

**Ce este apa pentru pești
ce este lumina pentru vedere
aceasta e naționalitatea
pentru oricare
popor!**

**nu vă nemțiți; nu vă rusiți,
nu vă unguriți nici voi;**

**rămâneți credincioși numelui și limbei voastre!
Vedeți cum ne-am luptat noi pentru limba și Romanitatea noastră:
luptați-vă și voi, și le apărați ca lumina ochilor voștri ...**

Nu vă nemțiți; nu vă rusiți, nu vă unguriți nici voi;
rămâneți credincioși numelui și limbei voastre! Egalitatea civilă... religioasă?

În cap. "Biografia lui Simion Bărnuțiu", Petre Pandrea consemnează evenimentele principale din 1848: "La 2/14 Mai a ținut faimosul discurs din catedrala Blajului, iar la 3/15 Mai a repetat aceleași gânduri pe Câmpia Libertății în fața unei mulțimi de 40-50000 Români veniți din toate părțile Ardealului. La Blaj s'a ales un comitet de conducere compus din 25 de membri. Președinte era episcopul Șaguna, iar vicepreședinte Simion Bărnuțiu (...)"

În discursul său Bărnuțiu prezintă toate drepturile firești ale cetățeanului, extinzându-le și asupra popoarelor: "Egalitatea civilă? Aceasta atunci ar fi în Stat, când legile Statului ar apăra în aceeași formă pe toți cetățenii, când le-ar face dreptate fără să-i întrebe, dacă sunt nobili sau plebei, meseriași sau avuți, creștini sau păgâni, albi sau negri, barbari sau Români, și când le-ar deschide calea spre câștigarea mijloacelor vieții și spre cultura tuturor în una și aceeași formă. Însă lucrurile nu merg așa, ci vedem din contră că, la judecată, fiecare națiune își face dreptate sieși; și, afară de aceasta, fiecare își caută numai fericirea și cultura sa și, în special, Ungurii și Sașii, de când locuiesc împreună cu Românii, nu-și dau osteneala decât cum să le ia locurile și cum să-i ție în sărăcie și în întuneric. (...)"

De egalitate religioasă nici nu vroiu să vorbesc. Ce egalitate pot să aștepte Românii în anul 1848, când în anul 1842, deputații Ungurilor din Cluj stau de episcopii Românilor, ca să traducă nu

numaidecât cărțile bisericești pe limba ungurească! (...) Porunca asta nouă a Ungurilor către miniștrii bisericii române are rostul ca să mulțumească pe unii episcopi sau preoți mai de frunte, ca prin aceștia să-i înfricoșeze și să-i înșele pe toți cu vorbe bune și speranțe mincinoase. Văzut-ați mai acum câțiva ani biserica unită din Boian (n.r. sat aparținând comunei Bazna, jud. Sibiu), acoperită cu coceni de porumb, și altarul îngropat în zăpadă? (...) Cine să creadă că, după unirea asta nouă politică, vor fi mai bine îngrijiți preoții, mai bine acoperite bisericile și casele lor? Domeniul bisericii Române din Oarda, posesie de sute de ani, a pierdut-o biserica Română la 1714, sub uniune, într'un proces de o zi.

Iată ce egalitate a produs uniunea religioasă! (...)

Așa este! Fără de naționalitate nu e libertate, nici lumină nicăieri, ci pretutindeni numai lanțuri, întuneric și amortire. Ce este apa pentru pești, aerul pentru zburătoare și pentru toate viețuitoarele; ce este lumina pentru vedere, soarele pentru creșterea plantelor, vorba pentru cugetare; aceasta e naționalitatea pentru oricare popor: (...) Prin ea vorbim astăzi cu părinții noștri, cari au trăit înainte de mii de ani; prin ea ne vor cunoaște strănepoții și posteritatea peste mii de ani. Naționalitatea e îndemnul cel mai puternic spre lucrare pentru fericirea neamului omenesc. Pe cel ce nu-l trage inima să lucreze nici măcar pentru gloria și fericirea națiunii sale, acela nu e decât un egoist pierdut pentru umanitate, de care e păcat că l-a împodobit natura cu forme de om. Naționalitatea e libertatea noastră cea din urmă și limanul scăpării noastre viitoare. După ce ne-a luat toate numai această libertate nu a răpit-o până acum vreun barbar dela Români. De 17 sute de ani se luptă neamul Român în depărtata Dacie cu toate turmele barbarilor și ancora aceasta a ținut națiunea Română în contra tuturor valurilor de nu s'a scufundat în abisul pieirii cu barbarii dimpreună. Și iată că uniunea cu Ungaria acum vrea să frângă și să smulgă această ancoră de mântuire, vrea să strice acest organ al vieții românești, vrea să răpească dela Români și libertatea cea mai de pe urmă. Aceasta e Uniunea pentru Români! Pentru Unguri e viață; moarte pentru Români; pentru Unguri, libertate nemărginită; pentru Români, șerbie eternă. Unindu-se cu Ungaria, națiunea Română nu va avea nici școale, nici dregători naționali cari să poarte grije de școalele și de interesele naționale, nici chiar biserica națională; toate acestea se vor boteza a doua oară cu nume unguresc, toate se vor îmbrăca în vestmânt unguresc. Din ora în care națiunea se va declara pentru Uniune, ea se va învoi la pieirea sa însăși: ea va începe îndată a se stinge și a pieri ca un arbore fulgerat. Atunci nici om, nici Dumnezeu nu-l mai poate scăpa pe Român de pieirea națională; pentru că, învoindu-se la sentința morții sale, va arăta, că preoții Români erau trecuți mai înainte de idoli neamului strein; că aleșii lor erau cumpărați, poporul vândut, - și toată națiunea era moartă mai dinainte, și Ungurii acumă îi fac numai îngropăciunea cea de batjocură. (...) Fraților! Să nu cugete cineva, că ași înțelege uniune dogmatică, confesională, religioasă prin uniunea de care vorbesc. Scopul meu nu este a chema pe Români la uniune confesională, ci la uniune națională, cu care au fost uniți între sine Românii și atunci, când nu erau pe pământ formele religiunilor cele de astăzi, și vor fi și când nu vor mai fi acestea. La această uniune îi chem eu pe Români cu toată seriozitatea, pentru că sunt convins din profundul inimii, că națiunea română nu s'a adunat aci, ca să se facă unită sau neunită, ci ca să se facă liberă înainte de toate, apoi cultă și fericită. Libertatea însă nu e legată, nici se cade a fi legată de o religie sau de alta, ci trebuie să fie comună tuturor religiunilor. Cel ce leagă

libertatea de religie, n'are idee nici de libertate nici de religie, și merită compătimire, ca un fanatic rătăcit, sau dispreț, ca un om răutăcios. (...)

Așa, fraților! Închipuți-vă încă odată, cum că această mie de ani ai tiraniei ungurești e numai o zi în viața cea dureroasă a națiunii noastre; închipuți-vă, că dimineața ne-au băgat în jug, toată ziua ne-au mânat, și acum, când veni seara ca să ne odihnim, nu ne iau jugul după grumaz decât ca să ne omoare. Care națiune de pe pământ nu s'ar ridica, dela mic până la mare, când își vede numărate zilele vieții? (...) Însă când vi se va părea lupta cu neputință, când se vor ridica greutatea asupra voastră, ca valurile mării turbate asupra unei corăbii, când principele întunericului va deslega pe toți necurații și îi va trimite, ca să rupă legăturile frăției voastre și să vă abată dela cauza și iubirea gintei noastre spre idoli străini, - aduceți-vă aminte atunci, cu câtă însuflețire și bărbăție s'au luptat străbunii noștri din Dacia pentru existența și onoarea națiunii noastre, (,,) Așa fraților! Aduceți-mi aminte atunci, că va striga străbunii noștri: Fiilor! Și noi am fost nu numai odată în împrejurări grele, cum sunteți și voi astăzi; și noi am fost înconjurați de inamici în pământul nostru, cum sunteți voi astăzi, și de multe ori am suferit și mai rele decât voi. Fost-am cu Hunii, da nu ne-am făcut Huni; Fost-am cu Avarii, și nu ne-am făcut Avari; Fost-am cu Bulgarii și nu ne-am făcut Bulgari; cu Rușii, și nu ne-am făcut Ruși; cu Ungurii și nu ne-am făcut Unguri; cu Sași și nu ne-am făcut Nemți; așa este fiilor! Nu ne-am uncurit, nu ne-am rusit, nu ne-am nemțit; ci ne-am luptat ca Români pentru pământul și neamul nostru, ca să vi-l lăsăm vouă dimpreună cu limba noastră ca cerul sub care s'a născut; nu vă nemțiți; nu vă rusiți, nu vă unguriți nici voi; rămâneți credincioși numelui și limbei voastre! Apărați-vă ca frații, cu puteri unite, în pace și resbel. Vedeți cum ne-am luptat noi pentru limba și Romanitatea noastră: luptați-vă și voi, și le apărați ca lumina ochilor voștri, până ce se va reîntemeia Capitolul și va trimite la voi Senatul și popul Roman pe Traian cu Legiunile peste Dunăre, ca să vă încoroneze cu laurul nemuririi pentru constanța și bărbăția voastră! Dixi et salvavi animam meam."

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxv-135927.html>

← → ↻ 🏠 www.tribuna.ro/stiri/cultura/2018-marea-unire-si-tribunismul-xxv-135927.html 📖 ☆ ⚙️ 🔍 📄 ⌂ ⋮

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

25 FESTIVALUL INTERNATIONAL DE TEATRU DE LA SIBIU
8-17 iunie 2018
www.sibfest.ro

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

2018-MAREA UNIRE și Tribunismul (XXV): 📄 Share 2 🐦 Tweet 0 📄 Share 2

👤 Marius HALMAGHI 📅 17.06.2018 23:15 📄 120 vizualizari 💬 0 comentarii